

Ergenlerde Sosyal Görünüş Kaygısının İletişim Becerilerine Etkisi

Halime AKARSU¹ , Merve DEMİRPENÇE²

¹ Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, halimeakarsu5@gmail.com

² Necmettin Erbakan Üniversitesi, Konya, Türkiye, mervedemirpençe5@gmail.com

Makale Bilgileri ÖZ

Makale Geçmişi

Geliş: 18.05.2022

Kabul: 25.06.2022

Yayın: 30.06.2022

Anahtar Kelimeler:

Ergenler,

İletişim Becerileri,

Sosyal Görünüş Kaygısı

Sosyal görünüş kaygısı en genel tanımıyla kişinin dış görünüşünün başkası tarafından olumsuz değerlendirileceğine yönelik inançtır. İletişim sürecinde birey etkili konuşmasıyla, davranışıyla ve dış görünüşüyle insanları etkilemeye çalışmaktadır. Bu esnada bireyin insanlar üzerinde nasıl bir algı bıraktığını düşünerek kaygı yaşamaması sonucunda çekingen davranışlar göstermesi etkili iletişim sürecini engellemektedir. Dolayısıyla bu çalışmada ergenlerin bireysel performansını ve düşüncelerini etkileyen sosyal görünüş kaygısının, insanlarla daha sağlıklı ilişkiler kurmayı sağlayan iletişim becerisi ile olan ilişkisinin incelenmesi, varsa iletişim becerilerini etkilemede sosyal görünüş kaygısının rolünün araştırılması ve ilgili literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır. Çalışmada ilişkisel tarama modeli kullanılmış olup örnekleme 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ve Niğde illerinde öğrenim gören 585 lise öğrencisi oluşturmuştur. Veri toplama aracı olarak kişisel bilgi formu, sosyal görünüş kaygısı ölçeği ve iletişim becerileri envanteri kullanılmıştır. Verilerin analizinde betimleyici istatistiksel analizler, t-testi ve tek yönlü ANOVA kullanılmıştır. Sonuç olarak ergenlerde iletişim becerilerinin ve sosyal görünüş kaygısının öğrenim görülen okul türüne, sınıfa, ailenin sosyoekonomik düzeyine ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülmüş kız öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeylerinin ($X=41.54$) erkek öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeylerinden ($X=35.33$) daha yüksek olduğu görülmüştür. İletişim becerilerinin ise genel olarak düşük düzeyde olduğu görülmüş ve öğrencilerin sosyal görünüş kaygı durumları ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır. Literatüre bakıldığında sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerisi konularını ele alıp bunların birbiriyle ilişkisini inceleyen oldukça sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Bu nedenle yeni çalışmalar yapılması bu alana ışık tutmak bakımından önem arz edebilir.

The Effect of Social Appearance Anxiety on Communication Skills in Adolescents

Article Info

Article History

Received: 18.05.2022

Accepted: 25.06.2022

Published: 30.06.2022

Keywords:

Adolescents,

Communication Skills,

Social Appearance

Anxiety

ABSTRACT

In its most general definition, social appearance anxiety is the belief that one's appearance will be negatively evaluated by someone else. Today, a negative belief about physical appearance has become one of the most important barriers to communication. In the communication process, the individual tries to influence people with his effective speech, behavior, and appearance. In the meantime, the individual's timid behavior as a result of experiencing anxiety by thinking about what perception he leaves on people hinders the effective communication process. Therefore, this study, it is aimed to examine the relationship between social appearance anxiety, which affects the individual performance and thoughts of adolescents, and communication skills, which enable to establish healthier relationships with people, to investigate the role of social appearance anxiety in affecting communication skills, if any, and to contribute to the relevant literature. The relational survey model was used in the study, and the sample consisted of 585 high school students studying in the provinces of İstanbul and Niğde in the 2021-2022 academic year. Personal information form, social appearance anxiety scale, and communication skills inventory were used as data collection tools. Descriptive statistical analyses, t-test, and one-way ANOVA were used in the analysis of the data. As a result, it was seen that communication skills and social appearance anxiety of adolescents did not show a significant difference according to the type of school, class, socioeconomic level of the family, and educational status of the parents, while the social appearance anxiety levels of female students ($X=41.54$) were higher than the social appearance anxiety levels of male students ($X=35.33$).) was found to be higher. Communication skills were generally found to be low, and no significant relationship was found between students' social appearance anxiety and communication skills. When we look at the literature, it is seen that there are a very limited number of studies that deal with social appearance anxiety and communication skills and examine their relationship with each other. For this reason, new studies may be important in terms of shedding light on this area.

"This article is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License (CC BY-NC 4.0)"

Atıf/Citation: Akarsu, H. ve Demirpençe, M. (2022). Ergenlerde sosyal görünüş kaygısının iletişim becerilerine etkisi. *Necmettin Erbakan Üniversitesi Ereğli Eğitim Fakültesi Dergisi*, 4(1), 14-26.

GİRİŞ

Dış görünüş geçmişten günümüze her dönemde insanların değer verdiği bir durum olmuştur. İnsanlar iyi bir izlenim bırakmak için dış görünüşlerine dikkat etmiş, bu konuda yapılan değerlendirmeleri önemsemişlerdir. Bu nedenle ideal bir insan tipi oluşturulmuş ve bireyler bu ideal tipi yaşamlarının bir parçası haline getirmişlerdir. İdeal tip; kadınlarda ince ve zarif olmak, erkeklerde ise iri ve kaslı bir yapıya sahip olmakla eş değer görülmüştür (Kılıç, 2015). Dış görünüşe bağlı olarak bireyin başkalarına karşı iyi bir izlenim bırakmayacağını ya da eleştirileceğini düşünmesi onun kaygılanmasına neden olmaktadır. Bu kaygıya ilgili literatürde sosyal görünüş kaygısı denilmektedir (Çetinkaya vd., 2019). Sosyal görünüş kaygısı genel fiziksel görünüşten ziyade yüz şekli, çene yapısı, gözlerin büyüklüğü, burnun şekli gibi özelliklerin dahil olduğu kapsamlı bir durumdur (İnan vd., 2018).

Soylu ve arkadaşlarına (2017) göre sosyal görünüş kaygısı, bireyin olumsuz düşünce yapısı sonucu oluşmaktadır. Bu kaygı, bireyin yalnız fiziksel görünümüyle ilgili değil genel görünümüyle ilgili değerlendirmeleri de içeren bir durumdur. Sosyal görünüş kaygısı yaşayan bireyler, insanların kendilerine yönelik olumsuz algılarını değiştirebilme düşüncesiyle görünüşlerini iyileştirme çabasına girmektedirler. Ancak olumsuz algıların yerini olumlu algılar almadıkça bireyde negatif duygu ve düşünceler gelişmektedir (Çınar ve Keskin, 2015). Sosyal görünüş kaygısı, kişinin benlik saygısını da etkilemektedir. Sosyal görünüş kaygısı yüksek kişiler, kendi değer ve yapılarıyla ilgili olumsuz düşüncelere de sahiptirler (Özcan vd., 2013). Temelde sosyal kaygıyı ortaya çıkaran 4 unsur bulunmaktadır. Bunlar: biçimsel konuşma ve etkileşimi içeren durumlar, biçimsel olmayan konuşma ve etkileşimleri içeren durumlar, girişimci davranışlar gerektiren durumlar ve başkalarının izlenme durumlarıdır. Geçmişteki tecrübeler, genetik faktörler ve zor hayat şartları da sosyal kaygının artmasına neden olmaktadır (Toluç, 2020). Bireyin dış görünüşüne bakarak birey hakkında yorum yapılması ve karar verilmesi de sosyal görünüş kaygısını arttıran nedenler arasındadır (Çınar ve Keskin, 2015).

Sosyal görünüş kaygısı *“bireyin diğer insanların kendisini bedensel özellikleri ve/veya nasıl görüldüğü ile ilgili olumsuz değerlendirmeleri hakkındaki yaşadığı kaygı hali”* olarak tanımlanmaktadır (Özkan, 2017, s. 19) Kaygı, yoğun hissedilmedikçe kişinin güdülenmesini sağlayan önemli bir faktördür. Ancak yoğun düzeyde hissedilen kaygı bireyin performansını olumsuz yönde etkilemektedir (Soylu vd., 2017). Sosyal görünüş kaygısı, bireyin özellikle vücudundan memnuniyetsiz olduğu dönem olan ergenlik döneminde artmaktadır (İnan vd., 2018). Çetinkaya’ya (2019) göre ergenlik dönemi, bireyin sosyal ve kişisel kimlikleri arasındaki dengeyi bulmaya çalışması açısından önem arz eden bir gelişim dönemidir. Sosyal kimlik kişinin çevresindeki insanların verdiği tepkileri algılayış biçimiyle oluşmaktadır. Kişisel kimlik ise kişinin yaşamı boyunca edindiği kendi tecrübeleriyle oluşmaktadır. Vücuttaki uzuvların biçimlerinin ve boyutlarının değişmeye ve gelişmeye başladığı ergenlik döneminde bireyin fiziksel görünüşü hakkındaki düşünceleri de şekillenmeye başlamaktadır. Yaşanan fizyolojik değişiklikler beden imajına olan ilgiyi arttırmaktadır (Santrock, 2019). Ergen, toplumun ve medyanın sunduğu güzellik algısının tesiri altında kalmaya başlar. Bu noktada yaşadığı dönemin doğal bir getirisi olan sivilcelerin de görüntüsüyle birlikte kendisini kötü hissetmeye ve olumsuz beden imajı geliştirmeye meyil göstermektedir (Kulaksızoğlu, 2004). Olumsuz beden imajı, kişinin vücuduyla ilgili negatif his ve düşünceye sahip olması, başkalarına oranla kendisini daha az çekici bulması, vücudunu sevmemesi ve onu kabul etmemesi durumudur. Olumsuz beden imajına sahip olunması sosyal görünüş kaygısının yaşanmasına yol açan temel nedenlerden biridir (Çetinkaya, 2019; Makas ve Çelik, 2018).

Gelişim dönemindeki bireyin ergenlik dönemine kadar kaygı düzeyinde değişimler görülmektedir. Kaygının doğum sonrası ilk iki yılda ve ergenlik döneminde yoğun bir şekilde yaşandığı belirtilmektedir. Ergenlik döneminde vücutta meydana gelen değişimlerle beraber dış görünüşe verilen önem artmakta ve bu durum kaygıların belirginleşmesine yol açmaktadır (İnan vd., 2018). Bu dönemdeki bireylerde beğenilme

arzusu var olduğu için sosyal görünüş kaygısını daha yoğun yaşamaktadırlar. Ergenin kendisini başkalarıyla kıyaslaması, başkaları tarafından değerlendiriliyor olması ve onların görüşlerine odaklanması sosyal görünüş kaygısını etkileyen unsurlardandır (Özkan, 2017). Görünüşlerine dair olumsuz eleştirilerle karşılaşan bireylerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri de yüksek olmaktadır. Fiziksel görünüşü başkaları tarafından beğenilen bireylerin ise sosyal görünüş kaygı düzeyleri düşüktür (Çelik ve Şenay Güzel, 2018). Ergenlikte birey kendisini başkalarıyla kıyaslamaya başlar ve akranlarının düşüncelerine daha çok önem verir. Bu dönemde fiziksel görünümünün iyi olmadığını düşünen bireyler akranları tarafından olumsuz değerlendirileceğini düşünerek sosyal etkileşimini azaltmaya meyil gösterir (Çelik ve Şenay Güzel, 2018).

İletişim insanların birbirleriyle etkileşim içinde olmalarını, ilişki kurmalarını sağlayan evrensel bir öge olmakla beraber sosyal bir varlık olan insan için yaşamla bütünleşmiş bir olgudur (Elkin vd., 2016; Pelit vd., 2018). İnsanlar psikolojik ve fiziksel olarak yaşamlarını sürdürebilmek için diğerleriyle iletişim kurarlar. Cerit ve Öz'e (2019) göre ise kişinin kendi tecrübe, duygu ve düşüncelerini olabilecek her türlü yolla paylaşmasını sağlayan, yaşamın hemen her anında görülen sürece iletişim denir. İletilmek istenen mesajın kaynağı (mesajı gönderen) ve alıcısı (mesajı alan) arasında fiziksel ve zihinsel faaliyetler gerçekleşmesi sebebiyle iletişim bir süreç olarak betimlenmektedir (Elkin vd., 2016).

Birey, varlığını idrak ettiği andan itibaren kendisini ifade edebilmek, çevresiyle ilişki içinde olabilmek için iletişim kurmaktadır (Pelit vd., 2018). İletişimin gerçekleşmesi için birden çok kişiye ihtiyaç vardır. İletişim insanın dünya ile ilişkisini sağlayan en önemli ve en büyük bağıdır (Onarman, 2020). İletişim sürecindeki paylaşım ve alışverişlerin sonucunda birey farklı bakış açıları edinir, fikir dünyasını genişletir ve olgunlaşır. Bu sayede kendisinin başkalarıyla arasındaki benzerlik ve farklılıklarını anlar. Diğer insanlara karşı bu bilinçle hareket eder (Aşçı vd., 2015). İletişim insan topluluklarının toplum haline gelmesini, sosyalleşmesini ve daha hızlı çağdaşlaşmasını sağlayan faktördür (Onarman, 2020). Düşündüklerini ifade edebilme, değerlendirme özelliğiyle iletişim insanı diğer canlılardan ayıran temel özelliklerden biridir ve insanlar arasındaki değerleri ortak kılmayı sağlayan bir unsurdur (Cerit ve Öz, 2019). İletişim; haberleşme, bilgi alışverişi, sosyalleşmek, üretmek, duygu aktarmak vb. pek çok amaçla kurulabilir ve toplumsallaşma, haber verme ve bilgilendirme, insanlar arası ilişki kurma ve boş zamanları değerlendirme işlevlerine sahiptir (Onarman, 2020). Uyarıcı, kaynak, mesaj, kanal, alıcı, geribildirim iletişimin temel unsurlarıdır. İdeal iletişim tanımı gönderilen mesajın alıcı tarafından amacına uygun biçimde anlamlandırılmasıdır (Elkin vd., 2016).

Etkili iletişim becerilerine sahip olmak karşılıklı ilişki sürecinde yaşanabilecek olası çatışmaların önüne geçilmesini, sağlıklı bir iletişim kurulmasını ve yaşanan sorunlar karşısında daha sağlıklı çözümler üretmeyi sağlamaktadır (Toluç, 2020; Onarman, 2020). Aynı zamanda toplumsal yaşamda yer edinmek ve başarı sağlamak için de etkili iletişim becerilerine sahip olunması gerekmektedir (Pelit vd., 2018). Birey, ilişkide olduğu kişinin davranış, duygu ve düşüncelerini sahip olduğu iletişim becerileri sayesinde etkileyebilmektedir (Gökçe ve Keçeci, 2020). İletişim becerileri bireyin başkalarının duygu ve düşüncelerini daha iyi anlamasını, kişiler arası ilişkilerini geliştirmesini sağlayan önemli bir unsurdur (Cerit ve Öz, 2019). Bu bağlamda karşıdaki kişiyi iyi dinlemek, söylediklerini doğru anlamak ve yorumlamak açısından iletişim becerileri oldukça önemlidir. (Onarman, 2020).

Gelişim özellikleri itibarıyla incelendiğinde ergenlerin sahip oldukları sosyal görünüş kaygıları iletişim becerilerini etkileyecek bir niteliğe sahiptir. İlgili literatürde sosyal görünüş kaygısının; duygusal yeme (Özkan, 2017), özgüven düzeyi ve arkadaşlık ilişkileri (Çetinkaya, 2019), öznel iyi oluş (Seki ve Dilmaç, 2015), mükemmeliyetçilik (Çelik ve Şenay Güzel, 2018), bazı demografik özellikler (Soylu vd., 2017), beden eğitimi dersine yönelik sürekli kaygı düzeyi (İnan vd., 2018), benlik saygısı (Özcan vd., 2013; Kılıç, 2015), depresyon ve anksiyete (Özcan vd., 2013), utangaçlık (Kara, 2016), öğrenim yeri tercihleri (Çınar ve Keskin, 2015) ve erken dönem uyumsuz şemalar (Makas ve Çelik, 2018) ile olan ilişkisinin incelendiği

görülmüştür. İletişim becerileri ise duygusal zeka (Pelit vd., 2018; Cerit ve Öz, 2019), bazı demografik özellikler (Aşçı vd., 2015 ; Elkin vd., 2016), sosyal medya kullanım nedenleri (Onarman, 2020), sosyal kaygı düzeyi (Toluç, 2020) ve sosyal medya bağımlılığı (Erdoğan, 2019) ile ilişkilendirilmiştir.

Literatürde sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerileri arasındaki ilişkinin yalnız Gökçe ve Keçeci (2020) tarafından incelendiği ve sosyal görünüş kaygı düzeyiyle iletişim becerileri arasındaki ilişkinin negatif yönde anlamlı bulunduğu görülmüştür. Fakat çalışma, fiziksel aktiviteye katılım bağlamında yapılmış ve örneklem yalnız fiziksel aktiviteye katılan bireylerden oluşmuştur. Bu nedenlerden dolayı ilgili kavramlar arasındaki ilişkinin incelenmesinde çerçevenin sınırlı kaldığı düşünülmüştür. Ayrıca bu konuda yapılan tek araştırma olmasından dolayı da problemi açıklamada yetersiz olduğu düşünülmüştür. Bu düşünceler ilgili çalışmanın yapılması gerektiğini ortaya koymuştur. Yapılan bu çalışma kapsamında sosyal görünüş kaygısı ve iletişim becerileri arasındaki ilişki güncel verilerle daha geçerli bir sonuç elde edecek ve ilgili konunun daha önce ergenlerle çalışılmamış olması bu alanda araştırma yapmak isteyenlere kaynaklık edecektir. Bu bakımdan ilgili çalışmanın değer ve önem arz ettiği düşünülmektedir. Bu bağlamda ergenlerin bireysel performansını ve düşüncelerini etkileyen sosyal görünüş kaygısının, insanlarla daha sağlıklı ilişkiler kurmayı sağlayan iletişim becerisi ile olan ilişkisinin incelenmesi, varsa iletişim becerilerini etkilemede sosyal görünüş kaygısının rolünün araştırılması ve ilgili literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır.

Bu çalışma İstanbul – Bakırköy, Niğde – Bor ve Konya - Ereğli’de bulunan ve değişik eğitim programı uygulayan üç devlet lisesinde yapılmış olup 9-10-11-12. sınıflardan 585 kişi ile sınırlıdır. Öğrencilerin ölçeklerdeki soruları objektif ve kendilerine uygun bir şekilde cevapladıkları varsayılmıştır. Ayrıca çalışmada kullanılan Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği ve İletişim Becerileri Envanterinin konunun amacına uygun nitelikte olduğu varsayılmıştır.

Ergenlik döneminde bireyin kendi bedenini diğerleriyle kıyaslaması ve sahip olduğu farklılıklardan endişe etmesiyle beraber sosyal görünüş kaygısı ortaya çıkmaktadır (Kulaksızoğlu, 2004). Sosyal görünüş kaygısı en genel tanımıyla kişinin dış görünüşünün başkası tarafından olumsuz değerlendirileceğine yönelik inançtır (Erdoğan, 2019; Seki ve Dilmaç, 2015). Günümüzde fiziksel görünüme dair olumsuz inanç, iletişimdeki en önemli engellerden biri haline gelmiştir. İletişim sürecinde birey etkili konuşmasıyla, davranışıyla ve dış görünüşüyle insanları etkilemeye çalışmaktadır. Bu esnada bireyin insanlar üzerinde nasıl bir algı bıraktığını düşünerek kaygı yaşamaması sonucunda çekingen davranışlar göstermesi etkili iletişim sürecini engellemektedir. (Çınar ve Keskin, 2015). Dolayısıyla bu çalışmada ergenlerin bireysel performansını ve düşüncelerini etkileyen sosyal görünüş kaygısının, insanlarla daha sağlıklı ilişkiler kurmayı sağlayan iletişim becerisi ile olan ilişkisinin incelenmesi, varsa iletişim becerilerini etkilemede sosyal görünüş kaygısının rolünün araştırılması ve ilgili literatüre katkı sağlanması amaçlanmıştır. Bu amaçla çalışmada aşağıdaki alt problemler oluşturulmuştur;

1. Ergenlerin sosyal görünüşe dair kaygıları hangi düzeydedir?
2. Ergenlerin sosyal görünüş kaygıları cinsiyete, öğrenim görülen okul türüne, sınıfa, ailenin sosyoekonomik düzeyine ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
3. Ergenlerin iletişim becerileri hangi düzeydedir?
4. Ergenlerin iletişim becerileri cinsiyete, öğrenim görülen okul türüne, sınıfa, ailenin sosyoekonomik düzeyine ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermekte midir?
5. Ergenlerin sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki var mıdır?

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu çalışmada nicel araştırma yöntemlerinden betimsel tarama modeli kullanılmıştır. Betimsel tarama modeli; iki veya daha fazla sayıdaki değişken arasında bir değişme olup olmadığını, varsa bunun derecesini saptamayı amaçlamaktadır (Karasar, 2011). Çalışmada sosyal görünüş kaygısı değişkeninin iletişim becerilerine etkisini hiçbir müdahalede bulunmaksızın ortaya koymak amaçlandığından ilgili çalışma aynı zamanda betimsel bir araştırmadır.

Örneklem/Çalışma Grubu/Katılımcılar

Çalışmanın evreni 2021-2022 eğitim öğretim yılında öğrenim görmekte olan lise öğrencileri oluşturmuştur. Çalışmanın örneklemini ise 2021-2022 eğitim öğretim yılında İstanbul ve Niğde illerinde basit seçkisiz örnekleme yöntemiyle seçilmiş öğrenciler oluşturmuştur. Bu örnekleme yönteminde, katılımcılar örnek evrendeki diğer katılımcılarla eşit bir şansa sahip ve bağımsızdır. Basit seçkisiz örnekleme yöntemi, örneklemin evreni temsil etme açısından diğer örnekleme yöntemlerinden daha güçlüdür (Canbazoğlu Bilici, 2019). Dolayısıyla bu çalışmada da basit seçkisiz örnekleme tekniği kullanılmıştır. Çalışmanın katılımcılarına ilişkin demografik özellikler Tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1.

Demografik Özellikler

		N	%
Cinsiyet	Kız	309	52,6
	Erkek	276	47,0
	Toplam	585	99,7

Tablo 1’e göre çalışmaya 309 kadın (%52.6), 276 erkek (47.0) katılmıştır.

Veri Toplama Araçları ve Süreçleri

Çalışmada lise öğrencilerinden veri toplamak amacıyla kişisel bilgi formu kullanılmıştır. Bu formda öğrencilere ait bazı demografik özellikler (cinsiyet, öğrenim görülen okul türü, sınıf, ailenin sosyoekonomik düzeyi, ebeveynlerin meslek durumları ve ebeveynlerin eğitim durumları) hakkında bilgi edinilmiştir. Çalışmanın diğer bölümünde de sosyal görünüş kaygı düzeylerini ve iletişim becerilerini ölçmeye yönelik ilgili literatürde yer alan veri toplama araçları kullanılmıştır. Bu ölçeklerle ilgili ayrıntılı bilgiler şu şekildedir;

Sosyal Görünüş Kaygısı Ölçeği

Hart ve arkadaşları (2008) tarafından, kişilerin görünüşlerine ilişkin olarak yaşadıkları kaygıları ölçmek için geliştirilmiş 16 maddeden oluşan 5’li Likert tipinde bir ölçektir. Cevaplama anahtarı (1) Hiç Uygun Değil, (2) Uygun değil, (3) Biraz Uygun, (4) Uygun, (5) Tamamen Uygun şeklinde olup birinci maddesi ters kodlanmaktadır. Türkçeye uyarlaması ve geçerlik güvenirlik çalışması Doğan (2010) tarafından 340 üniversite öğrencisinin katılımıyla yapılmıştır. Ölçek için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .93 olarak hesaplanmış olup bu çalışma için iç tutarlılık katsayısı .95 olarak hesaplanmıştır.

İletişim Becerileri Envanteri

Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından, kişilerin iletişim becerileri düzeyini belirlemek amacıyla geliştirilmiş 45 maddeden oluşan 5’li Likert tipi bir envanterdir. Envanterde bilişsel (1, 3, 6, 12, 15, 17, 18, 20, 24, 28, 30, 33, 37, 43, 45. maddeler) duyuşsal (5, 9, 11, 26, 27, 29, 31, 34, 35, 36, 38, 39, 40, 42, 44. maddeler) davranışsal (2, 4, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 19, 21, 22, 23, 25, 32, 41. maddeler) alt boyutları bulunmaktadır ve

her bir alt boyut 15 madde ile ölçülmüştür. Ölçeğin her bir alt boyutundan en yüksek 75 en düşük 15 puan, genelinden ise en yüksek 225 en düşük 45 puan alınabilmektedir. Ölçek için Cronbach Alpha iç tutarlık katsayısı .72 olarak hesaplanmış olup bu çalışma için iç tutarlılık katsayısı .73 olarak hesaplanmıştır.

Verilerin Analizi

Çalışmada ilk olarak verilerin normal dağılım gösterip göstermedikleri SPSS 26.0 programı kullanılarak analiz edilmiştir. Verilerde betimleyici ve istatistiksel analizler uygulanmıştır. Betimsel istatistiklerde frekans, yüzdelik dağılımları, varyans, standart sapma ve aritmetik ortalamaları incelenmiştir. İstatistiksel analizlerde ise cinsiyetler arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını belirlemek için bağımsız örneklem t-testi kullanılmıştır. Öğrencilerin öğrenim görülen okul türüne, sınıfa, ailenin sosyoekonomik düzeyine ve ebeveynlerin meslek durumlarına göre anlamlı bir farklılık gösterip göstermeyeceğini tespit etmek için tek yönlü ANOVA testi kullanılmıştır. İletişim becerileri ile sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkiyi saptamak içinse korelasyon analizi kullanılmıştır.

Etik

Araştırma için Necmettin Erbakan Üniversitesi Sosyal ve Beşeri Bilimler Bilimsel Araştırmalar Etik Kurulu Başkanlığından 10/12/2021 tarihli ve 2021/564 sayılı onay alınmıştır.

BULGULAR

Araştırma soruları doğrultusunda elde edilen bulgular sırasıyla sunulmuştur. Buna göre ilk olarak lise öğrencilerinin sosyal görünüşe dair kaygı düzeyleri incelenmiş ve sonuçlar Tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2.

Öğrencilerin Sosyal Görünüş Kaygı Düzeyleri

	N	En Düşük	En Yüksek	X	S
Sosyal Görünüş Kaygısı	585	16	80	38.61	16.34

Tablo 2’ye göre örnekleme yer alan öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı ölçeğinden aldıkları ortalama puan 38.61’dir. Madde düzeyinde ele alındığında bu puan “uygun değil” aralığına denk düşmektedir. Buna göre lise öğrencilerinin sosyal görünüşle ilgili kaygı düzeylerinin düşük seviyededir. Çalışmanın ikinci alt araştırma sorusunda öğrencilerin demografik özellikleri ile sosyal görünüş kaygı durumları arasındaki ilişki araştırılmıştır (Tablo 3 ve 4).

Tablo 3.

Lise Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre Sosyal Görünüş Kaygı Ölçeği T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S	sd	t	p
Sosyal Görünüş Kaygısı	Kız	309	41.54	17.40	583	4.667	.001*
	Erkek	276	35.33	14.41			

* $p < .05$

Tablo 3’e göre öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri cinsiyetlerine göre değişiklik göstermektedir. ($t_{(583)} = -4.667, p < .05$). Bu sonuca göre kız öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeyleri ($X=41.54$) erkek öğrencilerin sosyal görünüş kaygı düzeylerinden ($X=35.33$) daha yüksektir.

Tablo 4.

Lise Öğrencilerinin Öğrenim Görülen Okul Türü, Sınıf, Sosyoekonomik Düzey ve Ebeveyn Eğitim Düzeyi İle Sosyal Görünüş Kaygısı Arasındaki İlişki

	N	X	S
Okul Türü			
Fen Lisesi	279	36.74	15.69
Anadolu Lisesi	306	40.32	16.59
Sınıf Düzeyi			
1.sınıf	159	38.29	15.90
2.sınıf	235	40.34	17.42
3.sınıf	118	37.99	16.35
4.sınıf	73	35.00	12.87
Sosyoekonomik Düzey			
Kötü	21	42.82	18.30
Orta	288	39.85	16.02
İyi	246	36.93	16.05
Çok iyi	26	37.02	19.61
Anne Eğitim Düzeyi			
İlkokul ve altı	122	39.68	15.63
Ortaokul	76	37.62	17.60
Lise	172	39.82	16.32
Lisans ve üstü	213	37.26	16.22
Baba Eğitim Düzeyi			
İlkokul	90	38.79	16.65
Ortaokul	80	38.25	17.88
Lise	148	40.50	15.76
Lisans ve üstü	263	37.44	16.02

Tablo 4’te lise öğrencilerinin okul türü ile sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasındaki ilişkiyi test etmek için yapılan bağımsız örneklem t- testi sonuçlarına göre lise türüne göre sosyal görünüş kaygısı arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir ($t_{(583)} = -2.657, p > .05$).

Öğrencilerin sınıf düzeylerine ($F_{(3,577)} = 1.979, p > .05$), sosyoekonomik düzeylerine ($F_{(3,577)} = 1.975, p > .05$), anne eğitim düzeylerine ($F_{(3,577)} = 1.066, p > .05$) ve baba eğitim düzeylerine göre ($F_{(3,577)} = 1.127, p > .05$) sosyal görünüş kaygı düzeyleri ele alındığında gruplar arasında anlamlı bir ilişki elde edilmemiştir.

Çalışmanın bir sonraki araştırma sorusu lise öğrencilerinin iletişim becerilerini belirlenmesiyle ilgilidir. Bu kapsamda yapılan analiz sonuçları Tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5.

Lise Öğrencilerinin İletişim Becerileri Düzeyleri

	N	En Düşük	En Yüksek	X	S
İletişim Puanı	Becerisi 585	67	190	108.23	14.85

Tablo 5’ e göre lise öğrencilerinin iletişim becerileri ölçeğinden aldıkları en düşük puan 67, en yüksek puan 190 olup ortalama puanları 108.23’tür. Bu değer, 5’li likert tipinde olan *İletişim Becerileri Envanterinin* “katılmıyorum” cevabı düzeyine rastlamaktadır. Buna göre öğrencilerin iletişim becerilerinin ortalamasının altında kaldığı söylenebilir. Öğrencilerin iletişim becerileri envanterine verdikleri cevapların cinsiyet

değişkenine göre t testi sonuçlarının değerlendirilmesi Tablo 6’da verilmiştir.

Tablo 6.

Lise Öğrencilerinin Cinsiyetlerine Göre İletişim Becerileri Envanteri T Testi Sonuçları

	Cinsiyet	N	X	S	sd	t	p
İletişim Becerileri	Kız	309	107.02	14.46	583	-2.098	.15
	Erkek	276	109.59	15.18			

Tablo 6’ya göre öğrencilerin cinsiyetlerine göre iletişim becerileri düzeyleri istatistiksel açıdan değişmemektedir ($t_{(583)}= 1.908, p>.05$). Çalışmanın diğer alt araştırma sorusunda öğrencilerin demografik özellikleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki incelenmiştir (Tablo 7).

Tablo 7.

Lise Öğrencilerinin Öğrenim Görülen Okul Türü, Sınıf, Sosyoekonomik Düzey ve Ebeveyn Eğitim Düzeyi ile İletişim Becerileri Arasındaki İlişki

	N	X	S
Okul Türü			
Fen Lisesi	279	108.69	14.11
Sınıf Düzeyi			
1.sınıf	159	108.92	15.90
2.sınıf	235	108.25	15.30
3.sınıf	118	107.69	15.32
Sosyoekonomik Düzey			
Kötü	21	116.50	13.45
Orta	288	107.74	16.02
İyi	246	108.00	12.32
Anne Eğitim Düzeyi			
İlkokul ve altı	122	106.01	14.65
Ortaokul	76	109.96	19.29
Lise	172	109.47	13.64
Lisans ve üstü	213	109.84	14.03
Baba Eğitim Düzeyi			
İlkokul	90	106.25	15.04
Ortaokul	80	106.19	18.70
Lise	148	109.25	13.94
Lisans ve üstü	263	108.62	13.71

Tablo 7’de lise öğrencilerinin okul türü ile iletişim becerileri arasındaki anlamlı bir farklılığı test etmek için yapılan bağımsız örneklem t- testi sonucunda lise türüne göre iletişim becerileri arasında anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmadığı görülmektedir ($t_{(583)}= -.709, p>.05$).

Öğrencilerin sınıf düzeylerine ($F_{(3,580)}= .214, p>.05$), sosyoekonomik düzeylerine ($F_{(3,577)}=2.319, p>.05$), anne eğitim düzeylerine ($F_{(3,577)}=1.708, p>.05$) ve baba eğitim düzeylerine göre ($F_{(3,577)}=1.329, p>.05$) iletişim becerileri ele alındığında gruplar arasında anlamlı bir ilişki elde edilmemiştir.

Çalışmanın son sorusu olarak lise öğrencilerinin sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerileri düzeyleri arasındaki ilişki ele alınmıştır (Tablo 8).

Tablo 8.

Lise Öğrencilerinin Sosyal Görünüş Kaygısı İle İletişim Becerileri Arasındaki İlişki

Sosyal Görünüş Kaygısı	r	Sosyal Görünüş Kaygısı	İletişim Becerileri
		1	.033

Lise öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı ve iletişim becerileri puanları arasında pozitif bir korelasyon gözlenmiştir ($r = .033$, $p < .05$). İki değişken arasında orta düzeyde güçlü bir korelasyon vardır. İletişim becerileri puanları yüksek olan öğrencilerin sosyal görünüş kaygısı puanları da nispeten daha yüksektir.

TARTIŞMA / SONUÇ

Yapılan bu çalışmada ergenlerin sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerileri arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Bu sonuca göre ergen bireylerin sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerileri birbirlerini etkileyen unsurlar değildir. Konuyla ilgili yapılan çalışmalara bakıldığında Gökçe ve Keçeci'nin (2020) sosyal görünüş kaygı düzeyiyle iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi negatif yönde anlamlı bulduğu görülmüştür. Başka bir açıklamayla bireylerin sosyal görünüş kaygısı arttıkça iletişim becerileri düzeyinde azalma olmaktadır. Bu durum literatürde bir birlikteliğin olmadığını dolayısıyla bu alanda yürütülecek farklı çalışmalara ihtiyaç duyulduğunu göstermektedir.

Çalışmada iletişim becerilerinin cinsiyete göre anlamlı bir farklılık göstermediği tespit edilmiştir. Literatürde bununla örtüşmeyen, erkeklere oranla kadınların iletişim becerilerinin daha yüksek olduğunu gösteren sonuçlara rastlamak mümkündür (Gökçe ve Keçeci, 2020; Pelit vd., 2018; Aşçı vd., 2015). Bu nedenle cinsiyet değişkeni ile iletişim becerileri arasındaki ilişkiyi ele alan kapsamlı çalışmalara ihtiyaç duyulmaktadır.

Çalışmada iletişim becerilerinin öğrenim görülen sınıfa ve sosyoekonomik düzeye göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığı görülmüştür. Literatürdeki diğer çalışmalara bakıldığında yine iletişim becerilerinin sınıf düzeyine ve sosyoekonomik düzeye göre farklılık olmadığını destekleyen çalışmalar bulunmaktadır (Elkin vd., 2016; Aşçı vd., 2015; Pelit vd., 2018).

İletişim becerileriyle ilişkisine bakılan bir diğer demografik değişken olan ebeveyn eğitim düzeyinin de ergen bireylerde iletişim becerileriyle anlamlı bir ilişkisinin olmadığı görülmüştür. Aşçı ve arkadaşlarının (2015) elde ettiği bulgular bu sonucu destekler niteliktedir. Ayrıca çalışmada ergen bireylerin iletişim becerilerinin ise düşük düzeyde olduğu görülmüştür. Ergenlik döneminde bireylerin iç çatışmalar yaşamaları, kimlik oluşturma süreci içinde olmaları ve dış dünyayı algılayış biçiminde değişiklikler yaşamaları onların iletişim kurmakta birtakım güçlükler yaşamalarına dolayısıyla da iletişim becerilerinin düşük gözlenmesine neden olabilir.

Sonuç olarak ergenlerde iletişim becerilerinin cinsiyete, öğrenim görülen okul türüne, sınıfa, ailenin sosyoekonomik düzeyine ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği ve iletişim becerilerinin düşük düzeyde olduğu görülmüştür.

Çalışmada sosyal görünüş kaygısı ile cinsiyet değişkeni arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmiştir. Elde edilen bulgularda kadınların sosyal görünüş kaygı düzeylerinin erkeklerin sosyal görünüş kaygı düzeyine göre daha yüksek olduğu görülmüştür. Özkan'ın (2017) ve Kaplan'ın (2022) ulaştığı benzer bulgular da bu sonucu destekler niteliktedir. Diğer yandan erkeklerin sosyal görünüş kaygı düzeyinin kadınlarınkinden daha fazla olduğunu gösteren (Soylu vd, 2017; Kılıç, 2015; Kılıç ve Karakuş, 2016), sosyal görünüş kaygısının cinsiyete göre anlamlı bir farklılık oluşturmadığını gösteren (Gökçe ve Keçeci, 2020; Çetinkaya vd., 2019) çalışmalar da mevcuttur. Bu nedenle literatürde cinsiyet değişkeninin sosyal görünüş kaygısındaki rolüyle ilgili farklı sonuçlar bulunmaktadır. Bu durum örneklemelerin farklılığıyla ilgili olabilir.

Çalışmada sosyal görünüş kaygısını yordamada okul türü değişkeninin anlamsız olduğu görülmüştür. Soylu ve arkadaşlarının (2017) yaptığı çalışmada spor lisesindeki öğrencilerin Anadolu ve fen liselerindeki öğrencilere oranla daha fazla sosyal görünüş kaygısına sahip olduğunu tespit etmiştir. Literatüre bakıldığında sosyal görünüş kaygısında lise düzeyindeki okul türünün rolüne bakılan çalışmalara rastlanmamıştır. Konuyla ilgili daha fazla çalışma yapılması bu noktaya ışık tutacaktır. Sınıf düzeyi değişkeni incelendiğinde ise sosyal görünüş kaygısıyla arasında anlamlı bir ilişki görülmemiştir. Yüceant'ın (2013) yaptığı çalışma da bu sonucu destekler niteliktedir.

Sosyoekonomik düzeyin sosyal görünüş kaygısıyla ilişkisine bakılan çalışmalarda Yüceant (2013) sosyoekonomik düzeyin anlamsız olduğunu belirtirken Özcan ve arkadaşları (2013) ile Özkan (2017) sosyal görünüş kaygısı ile sosyoekonomik düzey arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki olduğunu belirtmiştir. Bu çalışmada, Yüceant (2013) ile benzer sonuçlar elde edilerek sosyoekonomik düzeyin sosyal görünüş kaygısında anlamlı bir yordayıcı olmadığı görülmüştür.

Çalışmada sosyal görünüş kaygısı ile ebeveynlerin eğitim durumları arasında anlamlı bir ilişki tespit edilmemiştir. Literatüre bakıldığında ise Çetinkaya ve arkadaşlarının (2019) elde ettiği sonuçlar bunu destekler nitelikte iken Özcan ve arkadaşları (2013) ile Özkan (2017) ebeveyn eğitim durumu ve sosyal görünüş kaygısı arasında negatif yönde anlamlı bir ilişki bulmuştur. Ergenlik döneminde bireyler gelişimsel olarak her bakımdan değişken bir süreç içindedirler. Fiziksel görünümde meydana gelen değişiklikler de bu sürece dahildir bu nedenlerden dolayı ergenlerin genellikle beğenilme kaygısı göttükleri söylenebilir. Fakat bu çalışmada elde edilen bulgular ergen bireylerin sosyal görünüş kaygı düzeyinin düşük olduğunu göstermiştir. Bunun ergenler için özellikle psikolojik açıdan olumlu bir sonuç olduğunu söylemek mümkündür.

Sonuç olarak ergenlerde sosyal görünüş kaygısının öğrenim görülen okul türüne, sınıfa, ailenin sosyoekonomik düzeyine ve ebeveynlerin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık göstermediği görülürken cinsiyete göre kadınların erkeklerden daha yüksek sosyal görünüş kaygı düzeyine sahip olduğu görülmüştür.

ÖNERİ

- Bu araştırma 585 öğrenci ile gerçekleştirilmiştir ve literatürden farklı sonuçlara ulaşılmıştır. Bu noktada mevcut çalışmanın farklı örneklem üzerinde yeniden yapılması önerilmektedir.
- Çalışma Fen ve Anadolu liselerinde yapılmış olup bundan sonra yürütülecek çalışmalarda daha geniş bir örneklem grubuna ulaşılabilir.
- Sosyal görünüş kaygısı ve iletişim becerileri; cinsiyet, öğrenim görülen okul türü, sınıf, ailenin sosyoekonomik düzeyi ve ebeveynlerin eğitim durumları kapsamında incelenmiş olup gelecek çalışmalarda farklı değişkenlerin ilişkisine bakılabilir.
- Literatüre bakıldığında sosyal görünüş kaygısı ile iletişim becerisi konularını ele alıp bunların birbiriyle ilişkisini inceleyen oldukça sınırlı sayıda çalışma olduğu görülmektedir. Bu nedenle yeni çalışmalar yapılması bu alana ışık tutmak bakımından önem arz edebilir.
- İletişim becerilerinin ergenler üzerindeki başka etkileri araştırılabilir.
- Sosyal görünüş kaygısının ergenler üzerindeki başka etkileri araştırılabilir.
- Ergen bireyler yerine çeşitli yaş aralıklarını da içeren daha kapsamlı araştırmalar yürütülerek karşılaştırmalı çalışmalar yapılabilir.

KAYNAKÇA

- Aşcı, Ö., Hazar, G. ve Yılmaz, M. (2015). Sağlık yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri ve ilişkili değişkenler. *Acıbadem Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi*, 3(6), 160-165.
- Canbazoğlu Bilici, S. (2019). Örnekleme yöntemleri. H. Özmen ve O. Karamustafaoğlu (Ed). *İçinde Eğitimde araştırma yöntemleri* (s. 63-65). Ankara: Pegem Akademi.
- Cerit, B. ve Öz, F. (2019). Hemşirelerin duygusal zekâ düzeyleri ile iletişim becerileri arasındaki ilişki. *Kastamonu Sağlık Akademisi Dergisi*, 1(4), 1-21.
- Çelik, E. ve Şenay Güzel, H. (2018). Ergenlerde sosyal görünüş kaygısı ile mükemmeliyetçilik arasındaki ilişki: Benlik saygısının aracı rolü. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 2(16), 235-256.
- Çetinkaya, B., Gülaçtı, F. ve Çiftci, Z. (2019). Lise öğrencilerinin sosyal görünüş kaygı düzeylerinin bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Uluslararası Toplum Araştırmaları Dergisi*, 17(10), 904-922.
- Çınar, H., ve Keskin, N., (2015). Öğrencilerin sosyal görünüş kaygısının öğrenim yeri tercihlerine etkisi. *Electronic Journal of Vocational Colleges*, 14, 257-265.
- Doğan, T., (2010). Sosyal görünüş kaygısı ölçeği'nin (SGKÖ) Türkçe uyarlaması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 39(39), 151-159.
- Elkin, N., Karadağlı, F. ve Barut, A.Y. (2016). Sağlık bilimleri yüksekokulu öğrencilerinin iletişim becerileri düzeyleri ve ilişkili değişkenlerin belirlenmesi. *Mersin Üniversitesi Sağlık Bilim Dergisi*, 9(2), 70-80.
- Erdoğan, B. (2019). *Klinik olmayan örnekleme sosyal medya bağımlılığının sosyal görünüş kaygısı ve iletişim becerileri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Üsküdar Üniversitesi, İstanbul.
- Ersanlı, K. ve Balcı, S. (1998). İletişim becerileri envanterinin geliştirilmesi: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikolojik Danışma ve Rehberlik Dergisi*, 2(10), 7-12.
- Gökçe, H. ve Keçeci, K. (2020). Fiziksel aktiviteye katılan bireylerin iletişim becerileri ve sosyal görünüş kaygıları. *Ulusal Spor Bilimleri Dergisi*, 4(1), 73-81.
- Hart, T.A., Flora, D.B., Palyo, S.A., Fresco, D.M., Holle, C., & Heimberg, R.C. (2008). Development and examination of the social appearance anxiety scale. *Assessment*, 15(1), 48-59.
- İnan, M., Akbulut İnan, S., Kalemoğlu Varol, Y., Çolakoğlu, F.F. ve Çolakoğlu T. (2018). Ergenlerin sosyal görünüş kaygılarının beden eğitimi dersine yönelik sürekli kaygı düzeyleri üzerindeki etkisi. *Niğde Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 3(12), 258-265.
- Kaplan, V. (2022). Öğrencilerin Sosyal Görünüş Kaygı Düzeylerinin İncelenmesi (Kayseri İli Örneği). *Humanistic Perspective*, 4(1), 107-125.
- Kara, A. (2016). Sosyal görünüş kaygısı ile utangaçlık arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Birey ve Toplum Dergisi*, 11(6), 95-106.
- Karasar, N. (2011). *Bilimsel araştırma yöntemleri*. Ankara: Nobel Yayınları.
- Kılıç, M. (2015). *Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygıları ile benlik saygıları ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Selçuk Üniversitesi, Konya.
- Kılıç, M. ve Karakuş, Ö. (2016). Üniversite öğrencilerinin sosyal görünüş kaygıları ile benlik saygıları ve yalnızlık düzeyleri arasındaki ilişkinin incelenmesi. *İnsan Bilimleri Dergisi*, 13(3), 3837-3852.
- Kulaksızoğlu, A. (2004). *Ergenlik psikolojisi* (6. basım). İstanbul: Remzi Kitabevi.
- Makas, S. ve Çelik, E. (2018). Erken dönem uyumsuz şemalar ile sosyal görünüş kaygısı arasındaki ilişkilerin incelenmesi. *Elektronik sosyal bilimler dergisi*, 67(17), 926-937.
- Onarman, B. (2020). *Sosyal medya kullanım nedenlerinin iletişim becerilerine etkisi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Bahçeşehir Üniversitesi, İstanbul.

- Özcan, H., Subaşı, B., Budak, B., Çelik, M., Gürel, Ş.C. ve Yıldız, M., (2013). Ergenlik ve genç yetişkinlik dönemindeki kadınlarda benlik saygısı, sosyal görünüş kaygısı, depresyon ve anksiyete ilişkisi. *Journal of Mood Disorders*, 3(3), 107-113.
- Özkan, Y. (2017). *Ergenlerde sosyal görünüş kaygısı ile duygusal yeme arasındaki ilişkinin incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Pelit, E., Karaçor, M. ve Kılıç, İ. (2018). Duygusal zekânın iletişim becerilerine etkisi: Turizm öğrencileri üzerinde bir araştırma. *Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 1(20), 85-107.
- Santrock, J.W. (2019). *Yaşam boyu gelişim*. (Yüksel, G., Çev. Ed). İstanbul: Nobel Akademik Yayıncılık.
- Seki, T., Dilmaç, B. (2015). Ergenlerin sahip oldukları değerler ile öznel iyi oluş ve sosyal görünüş kaygı düzeyleri arasındaki yordayıcı ilişkiler: Bir model önerisi. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 179(40), 57-67.
- Soylu, Y., Atik, F. ve Öçalan, M. (2017). Ergenlerin sosyal görünüş kaygısı düzeylerinin incelenmesi (Kırıkkale ili örneği). *Sportif Bakış: Spor ve Eğitim Bilimleri Dergisi*, 1(1), 38-45.
- Toluç, G., (2020). *Üniversite öğrencilerinin sosyal kaygı düzeyleri ve iletişim becerileri arasındaki ilişkilerin cinsiyetlere göre incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), İstanbul Gelişim Üniversitesi, İstanbul.
- Yüceant, M. (2013). *Beden eğitimi öğretmen adaylarının sosyal görünüş kaygılarının farklı değişkenler açısından incelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi), Aksaray Üniversitesi, Aksaray.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction: People have paid attention to their appearance in order to make a good impression on their surroundings, and they have given importance to the evaluations made on this subject. However, the overestimation of this situation causes anxiety. Social appearance anxiety is the state of anxiety experienced by the individual about the negative evaluations of other people about his or her physical characteristics and appearance. Today, such concerns about physical appearance are one of the factors that prevent a person from being in contact with his environment and socializing. When examined in terms of developmental characteristics, it is information in the relevant literature that adolescents experience social appearance anxiety more intensely. Therefore this study, it was aimed to examine the relationship between social appearance anxiety and communication skills in adolescents, and to investigate the role of social appearance anxiety in affecting communication skills, if any.

Materials and Methods: The universe of the study was made by high school students studying in the 2021-2022 academic year. The sample of the study was made by students selected by a simple random sampling method in the provinces of Istanbul and Niğde in the 2021-2022 academic year. In the study, primarily a personal information form was used to collect data from high school students. In this form, information was obtained about some demographic characteristics of the students (gender, school type, class, socioeconomic level of the family, occupational status of the parents, and educational status of the parents). In the other part of the study, data collection tools in the relevant literature were used to measure social appearance anxiety levels, and communication skills. In the study, firstly, whether the data showed normal distribution or not was analyzed using the SPSS 26.0 program. Descriptive and statistical analyzes were applied to the data.

Findings: Data were collected from a total of 585 students in the study. 309 of these students are women and 276 of them are men. The findings obtained in line with the research questions are presented respectively. Accordingly, firstly, the anxiety levels of high school students about social appearance were examined. The average score of the students on the social appearance anxiety scale was found to be 38.61. When considered at the item level, this score corresponds to the “not suitable” range. Accordingly, high school students' anxiety levels about social appearance are low. In the second sub-research question of the study, the relationship between the demographic characteristics of the students and their social appearance anxiety was investigated. Students' social appearance anxiety levels vary according to their gender. ($t(583) = -4.667, p < .05$). According to this result, it was determined that female students' social appearance anxiety levels ($X=41.54$) were higher than male students' social appearance anxiety levels ($X=35.33$). According to the results of the independent samples t-test conducted to test the relationship between school type and social appearance anxiety levels of students, it is seen

that there is no significant difference between social appearance anxiety according to high school type ($t(583) = -2.657, p > .05$). Students' grade levels ($F(3,577) = 1.979, p > .05$), socioeconomic levels ($F(3,577) = 1.975, p > .05$), maternal education levels ($F(3,577) = 1.066, p > .05$) and Considering the social appearance anxiety levels according to the father's education levels ($F(3,577) = 1.127, p > .05$), no significant relationship was found between the groups. The next research question of the study is about determining the communication skills of high school students. The lowest score the students got on the communication skills scale was 67, the highest score was 190, and the average score was 108.23. This value coincides with the "I do not agree" response level of the Communication Skills Inventory, which is a 5-point Likert type. Accordingly, it can be said that the communication skills of the students are below the average. The obtained values were also evaluated in terms of gender. Communication skills levels of students do not change statistically according to their gender ($t(583) = 1.908, p > .05$). In the other sub-research question of the study, the relationship between the demographic characteristics of the students and their loneliness was examined. As a result of the independent samples t-test conducted to test the significant difference between the school type and communication skills of the students, it is seen that there is no significant difference between the communication skills according to the high school type ($t(583) = -.709, p > .05$). Students' grade levels ($F(3,580) = .214, p > .05$), socioeconomic levels ($F(3,577) = 2.319, p > .05$), maternal education levels ($F(3,577) = 1.708, p > .05$) There was no significant relationship between the groups when communication skills were considered according to education levels of father and mother ($F(3,577) = 1.329, p > .05$). As the last question of the study, the relationship between social appearance anxiety and communication skills levels of high school students was discussed. There is no significant relationship between students' social appearance anxiety and communication skills.

Discussion: In this study, no significant relationship was found between adolescents' social appearance anxiety and communication skills. According to this result, social appearance anxiety, and communication skills of adolescents do not affect each other. Considering the studies on the subject, Gökçe and Keçeci (2020) found the relationship between social appearance anxiety level, and communication skills to be negative and significant. In other words, as the social appearance anxiety of individuals increases, there is a decrease in the level of communication skills. This shows that there is no association in the literature, so different studies are needed in this area.

As a result, it was seen that the communication skills and social appearance anxiety of adolescents did not show a significant difference according to the type of school, class, socioeconomic level of the family, and the educational status of the parents, while the social appearance anxiety levels of the female students were higher than the social appearance anxiety levels of the male students. Communication skills were generally found to be at a low level.

Conclusion and Suggestions:

- This research was carried out with 585 students and different results were obtained from the literature. At this point, it is suggested that the current study be re-conducted on different samples.
- The study was conducted in Science and Anatolian high schools, and a larger sample group can be reached in future studies.
- Social appearance anxiety and communication skills; gender, type of school, class, socioeconomic level of the family and educational status of the parents, and the relationship of different variables can be examined in future studies.
- When we look at the literature, it is seen that there are a very limited number of studies that deal with social appearance anxiety and communication skills and examine their relationship with each other. For this reason, new studies may be important in terms of shedding light on this area.
- Other effects of communication skills on adolescents can be investigated.
- Other effects of social appearance anxiety on adolescents can be investigated.
- Comparative studies can be conducted by conducting more comprehensive studies including various age ranges instead of adolescents.